

De Stemming van 8 mei 2016

We blijven in een zeer stabiele periode. De peiling van deze week levert dezelfde resultaten op als vorige week.

zetels	TK2012	1-05 2016	8-05 2016	Versch in 1 wk
VVD	41	23	23	
PvdA	38	8	8	
PVV	15	37	37	
SP	15	15	15	
CDA	13	18	18	
D66	12	13	13	
ChristenUnie	5	6	6	
GroenLinks	4	17	17	
SGP	3	3	3	
Partij voor de Dieren	2	4	4	
50PLUS	2	5	5	
Overig		1	1	
Totaal	150	150	150	
VVD+PvdA	79	31	31	
VVD+CDA+D66+PvdA	129	52	52	
VVD+CDA+D66+GroenLinks	70	71	71	
VVD+CDA+D66+SP	81	69	69	
VVD+CDA+SP+GroenLinks	73	73	73	

Wat er in de VS rond Trump electoraal gebeurt lijkt op datgene wat in veel landen het geval is. Het doet ook denken aan wat er in 2001-2002 met Fortuyn in Nederland is gebeurd (inclusief de onderschatting door media en andere politieke partijen). Het electoraat van Trump lijkt behoorlijk op dat van de PVV. Dat is ook terug te zien in de resultaten van de volgende vraag. Terwijl in Nederland men massaal voor Clinton (70% tegen 21%) kiest als men tussen Clinton en Trump moet kiezen, zien we alleen bij de PVV-kiezers een voorkeur voor Trump.

In Nederland is er altijd een ruime voorkeur voor de kandidaat van de Democraten. In 2004 was 76% voor Kerry en 16% voor Bush. In 2008 is 85% voor Obama en 9% voor McCain. In 2012 was 84% voor Obama en 8% voor Romney. In al die jaren waren LPF- of PVV-kiezers relatief meer voor de Republikeinse kandidaat dan de rest van Nederland, maar het is nu de eerste keer dat die groep meer op de Republikeinse kandidaat stemt dan de Democratische kandidaat.

Voorkeur voor Amerikaans President

verticaal gepercenteerd	Stemt nu:								
	Allen	PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks	50PLUS
Hillary Clinton	70%	40%	79%	84%	98%	99%	86%	93%	64%
Donald Trump	21%	49%	13%	10%	0%	0%	7%	5%	15%
Ik heb geen voorkeur	9%	11%	8%	5%	3%	1%	7%	1%	21%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Er blijken duidelijke samenhangen te zijn tussen de politieke voorkeur en of men optimistisch of pessimistisch is over verschillende aspecten van de toekomst. Zoals die van Nederland, de wereld, het klimaat e.d. PVV-kiezers maken zich over 4 van de 5 aspecten vaker grote zorgen dan de gemiddelde Nederlander. Alleen over de ontwikkeling van het klimaat scoort deze groep kiezers lager. Keizers van de SP scoren ook over de gehele linie hoger, inclusief de ontwikkeling van het klimaat. Het minste zorgen maken de kiezers van de VVD zich (Dat geldt voor 4 van de 5 aspecten).

Heeft grote zorgen m.b.t. het volgende onderwerp

Percentage grote zorgen	Stemt nu								
	Allen	PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks	50PLUS
De toekomst van de wereld	52%	63%	25%	50%	34%	44%	58%	51%	58%
Politieke situatie in Nederland	47%	65%	17%	41%	25%	37%	63%	36%	55%
De toekomst van Nederland	46%	75%	20%	36%	17%	18%	50%	23%	63%
De ontwikkeling van het klimaat	32%	20%	16%	24%	41%	52%	39%	68%	24%
De eigen financiële toekomst	26%	42%	5%	18%	12%	10%	36%	12%	47%

Ook op een andere manier is goed te zien hoe de eigen inschatting van de kansen en bedreigingen invloed heeft op de politieke voorkeur. Gevraagd is of men denkt dat de wereldwijde ontwikkelingen op het gebied van technologie voor de ondervraagde persoonlijk vooral meer kansen zal bieden of meer bedreigingen zal opleveren. 30% ziet dan meer kansen en 26% meer bedreigingen.

Als men bij deze twee groepen kijkt op welke partij men nu stemt, dan zien we heel grote verschillen. Onder degenen die meer bedreigingen zien zijn kiezers van PVV, SP en 50PLUS sterk oververtegenwoordigd. Onder degenen die vooral kansen zien, zijn VVD, D66 en GroenLinks sterk oververtegenwoordigd.

percentage stemmen	Allen	Meer kansen	Meer bedreigingen
VVD	15%	22%	6%
PvdA	5%	6%	4%
PVV	25%	11%	42%
SP	10%	5%	14%
CDA	12%	14%	10%
D66	9%	16%	2%
ChristenUnie	4%	3%	4%
GroenLinks	11%	17%	5%
SGP	2%	1%	3%
Partij voor de Dieren	3%	3%	3%
50PLUS	3%	1%	5%
Overig	1%	1%	2%
Totaal	100%	100%	100%
PVV+SP+50PLUS	38%	17%	61%
VVD+D66+GroenLinks	35%	55%	13%

Hoewel in het Nederlandse politieke stelsel geen keuze gemaakt wordt uit twee kandidaten/partijen a la in de VS, is het wel interessant om aan kiezers tweetallen voor te leggen als mogelijke premier in Nederland na de volgende verkiezingen. Bij de meeste verkiezingen voor de Tweede Kamer in de afgelopen 30 jaar werd het vaak toch een soort tweestrijd. Zowel de totalen als de scores van de kiezers van de verschillende partijen geven een goed inzicht in de positie van de verschillende (mogelijke) politieke leiders.

We hebben de cijfers geordend naar de verschillende (mogelijke) politieke leiders. Alleen bij de PvdA gebruiken we dus meerdere namen, omdat daar nog niet zeker is welke politicus de lijsttrekker wordt.

Eerst volgen de cijfers van Mark Rutte. Hij doet het het best tegenover Diederik Samsom en het slechtst tegenover Ahmed Aboutaleb. De analyse is het interessant als het per kolom wordt bekeken. Zo is te zien dat als PVV-kiezers moeten kiezen tussen Rutte en Pechtold dat ze dan Rutte kiezen, maar als ze moeten kiezen tussen Rutte en Buma, dat ze dan Buma kiezen. Ook kiezen ze Aboutaleb meer dan Rutte.

	Allen	Stemt nu							
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks	50PLUS
Mark Rutte		45%	100%	85%	59%	6%	13%	20%	52%
Diederik Samsom	+26%	5%	0%	3%	29%	91%	52%	73%	1%
Mark Rutte		2%	99%	81%	93%	88%	44%	80%	33%
Geert Wilders	+17%	94%	0%	4%	1%	1%	19%	4%	44%
Mark Rutte		41%	99%	59%	25%	5%	7%	12%	43%
Lodewijk Asscher	+2%	14%	1%	23%	71%	95%	62%	82%	25%
Mark Rutte		39%	94%	55%	2%	23%	9%	16%	37%
Alexander Pechtold	-1%	17%	6%	21%	95%	48%	46%	76%	28%
Mark Rutte		28%	93%	14%	60%	59%	9%	38%	29%
Sybrand Buma	-2%	42%	3%	82%	19%	12%	55%	37%	47%
Mark Rutte		33%	99%	48%	41%	25%	6%	4%	36%
Jesse Klaver	-2%	21%	1%	28%	41%	49%	72%	93%	39%
Mark Rutte		30%	87%	43%	36%	7%	4%	9%	38%
Ahmed Aboutaleb	-18%	37%	7%	41%	58%	89%	69%	83%	52%

Bij Geert Wilders zien we dat hij, behoudens t.o.v. Marianne Thieme en Diederik Samsom het tegen alle andere voorgelegde politieke leiders aflegt, doordat er bij de kiezers van de andere partijen dan de PVV, dan massaal op de ander wordt gestemd.

		Stemt nu							
	Allen	PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks	50PLUS
Geert Wilders	+5%	97%	39%	22%	4%	4%	13%	3%	54%
Marianne Thieme		2%	26%	39%	61%	72%	68%	91%	17%
Geert Wilders	+4%	99%	22%	18%	19%	2%	31%	1%	46%
Diederik Samsom		0%	52%	51%	78%	98%	42%	90%	18%
Geert Wilders	-5%	94%	0%	4%	1%	1%	19%	4%	44%
Mark Rutte		41%	99%	59%	25%	5%	7%	12%	33%
Geert Wilders	-5%	97%	24%	20%	0%	3%	19%	4%	52%
Alexander Pechtold		2%	63%	61%	100%	90%	54%	88%	34%
Geert Wilders	-7%	99%	26%	16%	8%	2%	12%	1%	32%
Jesse Klaver		0%	56%	57%	91%	84%	69%	98%	43%
Geert Wilders	-9%	95%	17%	15%	16%	2%	22%	2%	24%
Lodewijk Asscher		4%	71%	69%	82%	95%	54%	94%	60%
Geert Wilders	-24%	91%	14%	3%	1%	1%	11%	4%	25%
Sybrand Buma		6%	74%	96%	92%	91%	67%	79%	46%
Geert Wilders	-29%	87%	16%	10%	3%	0%	13%	0%	22%
Ahmed Aboutaleb		8%	68%	74%	82%	98%	76%	97%	62%

Zowel ten opzichte van Geert Wilders als Mark Rutte scoort Jesse Klaver hoger. Ten opzichte van Mark Rutte is goed te zien dat bij kiezers van de verschillende partijen nogal wisselend wordt gedacht. Zo scoren de twee bij D66-kiezers gelijk.

		Stemt nu							
	Allen	PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks	50PLUS
Jesse Klaver	+7%	0%	56%	57%	91%	84%	69%	98%	43%
Geert Wilders		99%	26%	16%	8%	2%	12%	1%	32%
Jesse Klaver	+2%	21%	1%	28%	41%	49%	72%	93%	39%
Mark Rutte		33%	99%	48%	41%	25%	6%	4%	36%

De positie van Diederik Samsom ziet er op dit moment electoraal gezien hopeloos uit. Zelfs ten opzichte van Geert Wilders legt hij het af. En dat komt omdat bij kiezers van alle partijen, behoudens PvdA en GroenLinks, een deel Wilders stemt.

		Stemt nu							
	Allen	PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks	50PLUS
Diederik Samsom	-4%	0%	52%	51%	78%	98%	42%	90%	18%
Geert Wilders		99%	22%	18%	19%	2%	31%	1%	46%
Diederik Samsom	-26%	5%	0%	3%	29%	91%	52%	73%	1%
Mark Rutte		45%	100%	85%	59%	6%	13%	20%	52%

Pechtold wint wel van Wilders, scoort vrijwel gelijk aan Rutte, maar legt het fors af tegenover Aboutaleb.

		Stemt nu							
	Allen	PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks	50PLUS
Alexander Pechtold	+5%	2%	63%	61%	100%	90%	54%	88%	34%
Geert Wilders		97%	24%	20%	0%	3%	19%	4%	52%
Alexander Pechtold	+1%	17%	6%	21%	95%	48%	46%	76%	28%
Mark Rutte		39%	94%	55%	2%	23%	9%	16%	37%
Alexander Pechtold	-14%	17%	54%	29%	74%	13%	15%	23%	16%
Ahmed Aboutaleb		34%	31%	55%	26%	83%	69%	63%	58%

Asscher legt het net af tegen Rutte, maar wint ruim van Wilders.

	Allen	Stemt nu							
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks	50PLUS
Lodewijk Asscher	-2%	14%	1%	23%	71%	95%	62%	82%	25%
Mark Rutte		41%	99%	59%	25%	5%	7%	12%	43%
Lodewijk Asscher	+9%	4%	71%	69%	82%	95%	54%	94%	60%
Geert Wilders		95%	17%	15%	16%	2%	22%	2%	24%

Ahmed Aboutaleb scoort het best tegenover alle andere kandidaten. Als de PVV-kiezer tussen hem en Mark Rutte moet kiezen dan zijn er meer die voor Aboutaleb kiezen dan voor Rutte. Zelfs 7% van de huidige VVD-kiezers, kiezen voor Aboutaleb.

	Allen	Stemt nu							
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks	50PLUS
Ahmed Aboutaleb	+29%	8%	68%	74%	82%	98%	76%	97%	62%
Geert Wilders		87%	16%	10%	3%	0%	13%	0%	22%
Ahmed Aboutaleb	+24%	34%	31%	55%	26%	83%	69%	63%	58%
Alexander Pechtold		17%	54%	29%	74%	13%	15%	23%	16%
Ahmed Aboutaleb	+18%	37%	7%	41%	58%	89%	69%	83%	52%
Mark Rutte		30%	87%	43%	36%	7%	4%	9%	38%
Ahmed Aboutaleb	+18%	32%	42%	14%	75%	94%	65%	84%	77%
Sybrand Buma		38%	43%	83%	20%	2%	14%	4%	20%

De scores van Sybrand Buma zijn overall iets beter dan die van Mark Rutte. Hij doet het beter tegenover Wilders dan Rutte en scoort ook iets hoger dan Rutte bij een mogelijke tweestrijd.

	Allen	Stemt nu							
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks	50PLUS
Sybrand Buma	+24%	6%	74%	96%	92%	91%	67%	79%	46%
Geert Wilders		91%	14%	3%	1%	1%	11%	4%	25%
Sybrand Buma	+2%	42%	3%	82%	19%	12%	55%	37%	47%
Mark Rutte		28%	93%	14%	60%	59%	9%	38%	29%
Sybrand Buma	-18%	38%	43%	83%	20%	2%	14%	4%	20%
Ahmed Aboutaleb		32%	42%	14%	75%	94%	65%	84%	77%